

ENGELLİ SPOR POLİTİKALARI

**(Avrupa Birliği Ülkeleri ile
Türkiye Karşılaştırması)**

Dr. Hasan Erdem MUMCU

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2018

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-210-7

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Engelli Spor Politikaları
(Avrupa Birliği Ülkeleri ile
Türkiye Karşılaştırması)

Yayıncı Sertifika No

25465

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Yazar

Dr. Hasan Erdem MUMCU

Bisac Code

SPO076000

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Spor bireylerde sadece fiziksel gelişim sağlamaz bununla birlikte duygusal, sosyal ve ekonomik olarakta bireyin gelişimine katkıda bulunur. Sporun sağladığı bu olumlu katkı engelli bireylerde de görülür. Bu amaçla engellilerin spora katılımı sağlanmış ve engelli sporu geliştirilmeye devam etmektedir. Engelli sporlarının gelişimi öncelikle tıbbi modelle başlayarak sosyal modele doğru gelişen bir yön izlemektedir. Engelli bireylerin rehabilitasyonunu sağlamak amacıyla öncelikle tıbbi olarak başlanan çalışmalar daha sonra bireylerin sosyalleşmesi ve toplumsal uyumlarının sağlanması için kullanılan bir araca dönüşmüştür. Zamanla bu faaliyetler engelli oyunlarının doğmasına neden olmuştur. Engelli oyunları ilk olarak İngiltere’de başlamış olması ile birlikte Almanya ve Hollanda gibi ülkeler tarafından da çok çabuk benimsenmiştir. Hızla gelişen engelli oyunları 1960 yılında Roma’da Paralimpik Oyunların doğmasına neden olmuştur. Bu durum engelli sporlarının her geçen gün daha fazla önem kazanması ve engelli bireylerin yaşamlarında sporun önemli bir parçası halini almasının önünü açmıştır. Bu eser ülkemizdeki engelli sporlarının gelişiminin boyutlarını belirlemek amacıyla ve literatüre katkı yapacağı düşünülerek tasarlanmıştır.

*Canım Annem ve Kardeşimin
Kıymetli Anılarına*

SİMGELER VE KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ASBP	Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı
BM	Birleşmiş Milletler
DER	Dünya Engellilik Raporu
DBS	Almanya Engelli Spor Derneği
DPB	Devlet Personel Başkanlığı
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
DSO	Engelliler Spor Organizasyonu
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
EFDS	İngiltere Engelli Spor Federasyonu
ESF	Avrupa Sosyal Fonu
EOC	Avrupa Olimpik Komite
EPC	Avrupa Paralimpik Komite
EYHGM	Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
GSYİH	Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla
GSB	Gençlik ve Spor Bakanlığı
IPC	Uluslararası Paralimpik Komite
NDSO	Bölgesel Engelli Spor Organizasyonu
NGBs	Bölgesel Hükümet Spor Örgütü
NOC	Bölgesel Olimpik Komite
NPC	Ulusal Paralimpik Komite
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TMPK	Türkiye Milli Paralimpik Komite

İÇİNDEKİLER

Önsöz	iii
Simgeler ve Kısaltmalar	vi
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Engellilik	5
2.2. Engelliliğin Tarihçesi	7
2.3. Engelliliğin Sebepleri	13
2.3.1. Doğum Öncesi Etkenler	14
2.3.2. Doğum Süreci Etkenler	14
2.3.3. Doğum Sonrası Etkenler	15
2.4. Engellilerin Sorunları	15
2.4.1. Engelli Bireylerin Erişim Sorunları	19
2.4.2. Engelli Bireylerin Eğitim Sorunları	20
2.4.3. Engelli Bireylerin İstihdam Sorunları	20
2.4.4. Engelli Bireylerin Sağlık Sorunları	21
2.5. Engel Türleri ve Engel Sınıflandırmaları	22
2.5.1. İşitme Engelliler	22
2.5.2. Görme Engelliler	23
2.5.3. Bedensel Engelliler	24
2.5.4. Zihinsel Engelliler	25
2.6. Engelliliği Açıklayan Modeller	26
2.6.1. Medikal Model	26
2.6.2. Sosyal Model	28
2.7. Engellilik ve Sosyal Politika	30

2.8. Engellilik ve Spor	37
2.8.1. Engelli Sporu	41
2.8.2. Engellilik ve Rehabilitasyon Sporu.....	44
2.8.3. Sporum Önleyici (Prevensiyon) Etkisi	48
2.8.4. Entegrasyon (Uyum) Sporu	51
2.8.5. Paralimpik Oyunlar	56
2.8.5.1. Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC) ve Yapısı	58
2.8.5.2. Paralimpik Sporcuların Sınıflandırılması	60
2.8.5.3. Paralimpik Oyunların Tarihsel Süreci ve Katılımcı 2.9. Spor	65
2.9.1. Spor Sektörü ve Ekonomisi.....	67
2.9.2. Sporum Siyaset ve Politika İlişkisi	73

3. ULUSLARARASI ÖRGÜTLERİN ENGELLİLİK VE SPOR KARARLARI 77

3.1. BM ve Uluslararası Kuruluşların Engellilik Hakkında Kararları.....	77
3.1.1. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nde Spor Kararları	79
3.1.2. Avrupa Birliği Tarihi ve Yapısı	82
3.1.3. Avrupa Birliği Spor Politikası	86
3.1.4. Avrupa Konseyi ve Spor Kararları	91
3.1.5. Avrupa Konseyi ve Engellikle İlgili Kararları	93
3.1.6. Avrupa Birliği Konseyinde Engelliler ve Spor Konusunda Alınan Kararlar	97
3.1.7. Avrupa Birliği Engellilik Yılı Gerçekleştirilen Faaliyetler	102

3.1.8. AB Ülkelerinde Engellilik ve Spor Yapısı.....	104
3.1.8.1. Almanya'da Engellilik ve Spor Yapısı.....	104
3.1.8.1.1. Almanya Engelli Spor Politikası.....	107
Engelli Spor Politikaları Anahtar Başlıkları	108
3.1.8.1.2. Almanya'nın Uluslararası Engelli Spor Proje Uygulamaları	109
3.1.8.1.3. Almanya'nın Paralimpik Oyunlara Katılımcı Nitelikleri	111
3.1.8.2. Fransa'da Engellilik ve Spor Yapısı.....	114
3.1.8.2.1. Fransa Engelli Spor Politikası	117
3.1.8.2.2. Fransa'nın Engelli Spor Proje Uygulamaları	118
3.1.8.2.3. Fransa'nın Paralimpik Oyunlara Katılımcı Nitelikleri	119
3.1.8.3. İngiltere'de Engellilik ve Spor Yapısı.....	121
3.1.8.3.1. İngiltere Engelli Spor Politikası	125
3.1.8.3.2. İngiltere'nin Uluslararası Engelli Spor Proje Uygulamaları	127
3.1.8.3.3. İngiltere'nin Paralimpik Oyunlara Katılımcı Nitelikleri	128
3.1.8.4. Hollanda'da Engellilik ve Spor Yapısı	131
3.1.8.4.1. Hollanda Engelli Spor Politikası	133
3.1.8.4.2. Hollanda'nın Uluslararası Engelli Spor Proje Uygulamaları	135
3.1.8.4.3. Hollanda'nın Paralimpik Oyunlara Katılımcı Nitelikleri	137
3.1.8.5. Belçika'da Engellilik ve Spor Yapısı	140
3.1.8.5.1. Belçika Engelli Spor Politikası	143

3.1.8.5.2. Belçika Engelli Spor Politikası	144
3.1.8.5.3. Belçika'nın Paralimpik Oyunlara Katılım Nitelikleri	145
3.1.9. Avrupa Birliği Ülkelerinde Engelli Spor Politikaları.....	148
3.1.10. AB Ülkelerinde Eğitim Sistemi İçerisinde Engellilere Uygulanan Fiziksel Eğitim Projeleri	153
3.1.11. AB Ülkelerinde Engellilik Alanında Faaliyet Gösteren STK ve Örgütler	158

4. TÜRKİYE'DE ENGELLİLERE UYGULANAN SOSYAL POLİTİKALARIN TARİHİ..... 197

4.1. Türkiye'de Kalkınma Planlarında Engelliler Hakkında Politikalar	171
4.2. Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Engelli Uygulamaları ve Yasal Düzenlemeleri	172
4.3. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü (EYHGM).....	175
4.3.1. ASPB Engelliler Destek Programı (EDES)	176
4.4. Türkiye'de Engelliler ve Spor Konusunda Yapılan Projelerin İyi Uygulama Örnekleri	178
4.5. Türkiye'nin Engelli ve Spor Politikaları (GSB)	185
4.5.1. Engelli Gençlerin Sosyal Dışlanmaya Maruz Kalmamalarının Sağlanması	186
4.5.2. Spor Tesislerinin Engellilerin Erişimine Uygun Hale Getirilmesi.....	188
4.5.3. Engellilerin Spor Aracılığı İle Rehabilitesi	188
4.5.4. Eğitim Kurumlarında Engellilere Yönelik Faaliyetlere Yer Verilmesi	189

4.6. Türkiye’de Engelli Spor Federasyonlarının Yapısı	190
4.6.1. Bedensel Engelliler Spor Federasyonu.....	191
4.6.2. İşitme Engelliler Spor Federasyonu	191
4.6.3. Görme Engelliler Spor Federasyonu	191
4.6.4. Özel Sporcular Spor Federasyonu	191
4.6.5. Engelli Spor Federasyonlarına Ayrılan Bütçeler	193
4.6.6. Engelli Sporcuların Ödül Yönetmeliği ve Miktarları.....	193
4.7. Türkiye’nin Paralimpik Oyunlara Katılıcı Nitelikleri	195

5. AB ÜLKELERİ VE TÜRKİYE’DE ENGELLİ BİREYLERE AİT VERİLERİN KARŞILAŞTIRMASI 197

5.1. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Engelli İstihdamı Verileri (Kota Sistemi ve Nüfusa Oranla Karşılaştırması).....	197
5.2. AB Ülkelerinde ve Türkiye de Ekonomik Verilerle Engellilerin Spor Sektöründe İstihdam Edilebilirliği (Spor Ekonomisi, Sektörü ve İstihdam Verileri)	204
5.3. Örneklem Ülkelerin Engelli Sporcu Sayıları ve Nüfuslarına Oranları	212
5.4. AB ve Türkiye de Engellilerin Yaşam Boyu Öğrenme Programları	213

6. TARTIŞMA 219

7. SONUÇ VE ÖNERİLER 261

7.1. Sonuç.....	261
7.2. Türkiye İçin Öneriler.....	263

KAYNAKLAR	267
-----------------	-----

KAYNAKLAR

1. AB Bakanlığı. (2014). İyi Uygulama Örnekleri 2007-2013. Erişim: 09.09.2016 http://www.ab.gov.tr/files/SBYPB/birlik%20programlari/avrupa_birligi_katalog_ic_sayfalar.pdf s.26
2. ABDİDB. (2011). Avrupa Birliği'nde özörlörlere yönelik yasal düzenlemeler. Avrupa Birliği Ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Haziran.
3. Açak, M. ve Kaya, O. (2015). Engelli ve işitme engelli olmayan futbolcuların benlik saygıları ve saldırganlık düzeylerinin incelenmesi. İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(2), 1-11
4. Adaman, F. and Keyder Ç. (2007, Haziran). Türkiye'nin Büyük Kentlerinin Gecekondu ve Çöküntü Mahallelerinde Yaşayan yoksulluk ve sosyal dışlanma. *Tes-İş Dergisi*, 83-89.http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/docs/2006/study_turkey_tr.pdf
5. ALBERT, B., (2004). The Social Model of Disability, Human Rights and Development. s.35. Erişim:16.11.2016. <http://www.hpod.org/pdf/human-rights-approach.pdf>
6. Almanya Konsolosluğu. (2017). Almanya'da Engellilerin Toplumsal Aidiyeti. Erişim: 22.06.2017 <http://www.tuerkei.diplo.de/Vertretung/tuerkei/tr/04-botschaft/12-inklusion-in-deutschland/0-inklusion-in-deutschland.html>
7. Alp, L. (2014). Dezavantajlı Grupların İstihdama Katılmaları: G20 Ülkelerindeki Başarılı Uygulamalar. T.C. Çalışma VE Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurtdışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü. <https://www.csqb.gov.tr/media/1771/leylaalp.pdf>
8. Altınölçek, H. (2002). Türk Tıbbında Müzikle Tedavi. (Güzel, H. C., Çiçek, K, Koca, S. Eds.). *Türkler Ansiklopedisi*, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, C. V, s.742
9. ANED, (2016). Academic Network of European Disability. Erişim: 29.12.2016 <http://www.humanconsultancy.com/downloads/642-country-report-on-social-protection-and-article-28-uncrpd-turkey>
10. Ankara Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu (a), Erişim: 19.10.2016 <http://aaskf.org.tr/sporun-gucu-genclerle-projemizin-futbol-turnuvasinin-ilk-ayaginda-genclerbirligi-ve-isitme-engelliler-millitakimi-finale-kaldi/>

11. Ankara Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu (b) , Erişim: 19.10.2016 <http://aaskf.org.tr/federasyonumuz-ile-alesta-genclik-ve-spor-kulubu-isbirligi-cercevesinde-ankaramizdan-tum-dunyaya-kardeslik-ve-baris-mesaji/>
12. Antebi, B.S. (2005). Special Education, The History, Law and Inclusion in The Art Room, The University of Texas Faculty of Graduate School, MA Thesis. TA, USA.
13. Arı, S., Hepkul, A., Özel, C., Özkul, A. E. ve Tural, O. (2014). Engelli Bireylerin Yüksek Öğretime Geçiş, Eğitim ve İstihdam Süreçlerine İlişkin Bazı Gözlem ve Öneriler: Spor 1. Uluslararası Engelli İstihdamı Kongresi 17-19 Ekim. Ankara. s.57-64.
14. Arıkan, Ç. (2001). Türkiye’de Görme Özürlü Kadınlar: Sorunlar, Beklentiler, Çözüm Önerileri. Körler Federasyonu Yayını No: 03. Ankara S...
15. Arıkan, Ç. (2002). Sosyal Model Çerçevesinde Özürlülüğe Yaklaşım, Ufukun Ötesi Bilim Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, ss.11-25.
16. Armağan, İ. (1981). Sporun Toplum Bilimsel Temelleri, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Yayın No:4, İzmir. s.56
17. ASPB. (2017). Engelli ve Yaşlı Bireylere İlişkin İstatistiki Bilgiler: Ocak 2017 İstatistik Bülteni, Ankara. http://eyh.aile.gov.tr/data/56179f30369dc5726c063e73/b%C3%BClten_ocak2017.pdf
18. Atasoy, B., Kuter, F.Ö. (2005). Küreselleşme ve Spor, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(1), s.13.
19. Atay, M. (1995). Engelli Bireylerin Benlik Gelişiminde Spor Etkinliklerinin Önemi. Antalya Uluslararası Engellilerde Spor Sempozyumu Bildiri Kitabı. T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel-müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayınları. Yayın No: 1997/1. Ankara. s.98.
20. Avrupa Komisyonu. (2012a). Preparatory Actions and Special Events 2009 – 2011. Erişim: 13.02.2017. <http://www.ua.gov.tr/docs/default-source/gen%C3%A7lik-program%C4%B1/preparatory-actions-and-special-events-2009-2011-%28proje-%C3%B6rnekleri%29.pdf?sfvrsn=0>
21. Avrupa Komisyonu. (2000). A Memorandum on Lifelong Learning. Brussels. Erişim: 17.04.2017 http://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/1668227/COM_Sec_2000_1832.pdf/f79d0e69-b8d3-48a7-9d16-1a065bfe48e5

22. Avrupa Komisyonu. (2001). The European Sports Charter. Erişim: 23.10.2016 http://www.coe.int/t/dg4/epas/resources/charter_en.asp.
23. Avrupa Komisyonu. (2003). Equal opportunities for people with disabilities: A European Action Plan, Brussels. Erişim: 16.8.2016 http://eyh.aile.gov.tr/data/542560ac369dc314a097ec25/2003europ_eanactionplani.pdf
24. Avrupa Komisyonu. (2004a). Equal Opportunities and the Participation and Citizenship of Disabled Person. Erişim: 05.01.2017 http://ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/legis/lgms_en.htm
25. Avrupa Komisyonu. (2004b). Equality and non-discrimination in an enlarged European Union. Green Paper. http://www.ab.gov.tr/files/ardb/evt/1_avrupa_birligi/1_6_raporlar/1_2_green_papers/com2004_green_paper_equality_and_non_discrimination_in_an_enlarged_eu.pdf
26. Avrupa Komisyonu. (2004c). Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, White Paper on Services of General Interest COM(2004) 374 final (12.05.2004). Erişim: 11. 10.2016 http://aei.pitt.edu/45894/1/com2004_0374.pdf
27. Avrupa Komisyonu. (2005). Working together for growth and jobs - A new start for the Lisbon Strategy - Communication from President Barroso in agreement with Vice-President Verheugen SEC (2005) 192} SEC(2005) 193) Erişim: 04.11.2016 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:52005DC0024>
28. Avrupa Komisyonu. (2006). Bakanlar Komitesi'nin Üye Devletlere Yönelik Rec(2006)5 sayılı Tavsiye Kararı Özürlü bireylerin haklarını ve topluma tam katılımını teşvik etmeye yönelik Avrupa Konseyi Özürlüler Eylem Planı 2006 – 2015: Avrupa'da özürlü bireylerin yaşam kalitesinin yükseltilmesi. Erişim: 06.2.2017 <http://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/data/5422b041369dc316585c0d87/tavsiye%20karar%C4%B1%20engelli.pdf>
29. Avrupa Komisyonu. (2007a). White Paper on Sport. Brussels. Erişim: 27.01.2017. http://www.euoffice.eurolympic.org/files/guide_to_eu_sport_policy_final_versionwithlinks.pdf
30. Avrupa Komisyonu. (2007b). Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the White Paper on Sport, Brussels.

- Erişim: 10.12.2016 http://www.eurolympic.org/files/guide_to_eu_sport_policy_final_versionwithlinks.pdf
31. Avrupa Komisyonu. (2009). Disability Sport Policy: EU Preparatory Action in the field of Sport (EAC/21/2009/146) All For Sport For All Perspectives Of Sport For People With Disability İn EU Erişim: 26.11.2016 https://www.staffs.ac.uk/assets/ASA_Policies_tcm44-38679.pdf
32. Avrupa Komisyonu. (2010a). Engellilik Stratejisi 2010-2020. Erişim: 15.8.2016 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52010DC0636>
33. Avrupa Komisyonu. (2010b). EU working group social inclusion and equal opportunities in sport 1st meet, Brussels 8 July 2010. Summary Report. Brussels. European Commission. www.europarl.europa.eu%2Fregistre%2Fdocs_autres_institutions%2Fcommission_europeenne%2Fsec%2F2010%2F1080%2FCOM_SEC%25282010%25291080_EN.pdf&usg=AFQjCNHgwQyT9KEtAWJLPSoH0AsBO9JF9Q
34. Avrupa Komisyonu. (2011a). Developing the European Dimension in Sport. Erişim: 09.12.2016 <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0012:FIN:en:PDF>
35. Avrupa Komisyonu. (2011b). 2011 Annual Work Programmes On Grants and Contracts For The “Preparatory Action İn The Field of Sport”, For The “Special Annual Event– Special Olympics (Athens)” And For The Pilot Project Knowledge Partnerships in C 2680 of 20 April Erişim: 20.10.2016 http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2011_2680.pdf
36. Avrupa Komisyonu. (2011c). Supported Employment for people with disabilities in the EU EFTA-EEA. Erişim: 23.01.2017 http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/cowi.final_study_report_may_2011_final_en.pdf
37. Avrupa Komisyonu. (2011d). Fourth Disability High Level Group Report on The Implementation of The UN Convention on The Rights of Persons With Disabilities Erişim: 20.03.2017 http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/dhlg_4th_report_en.pdf
38. Avrupa Komisyonu. (2011e). Disability Sport Policy: EU Preparatory Action in the field of Sport (EAC/21/2009/146) All For Sport For All Perspectives Of Sport For People With Disability İn EU

- Final Report. Erişim: 2.11.2016 http://eose.eu/wp-content/uploads/2014/03/ASA_Publication_WebVersion.pdf
39. Avrupa Komisyonu. (2012b). EU Guidelines on Dual Careers of Athletes. Erişim: 09.2.2017 http://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/documents/dual-career-guidelines-final_en.pdf
 40. Avrupa Komisyonu. (2012c). Sporda Ekonomik Büyüme Final Raporu. Kasım. Erişim: 09.12.2016 <http://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/studies/study-contribution-sports-economic-growth-final-rpt.pdf>
 41. Avrupa Komisyonu. (2012e). Developing the European Dimension in Sport. Erişim: 10.10.2016 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0012&from=EN>
 42. Avrupa Komisyonu. (2013a). Avrupa'daki Okullarda Beden Eğitimi ve Spor. Eurydice Raporu-EACEA. Lüksemburg: AB Yayın Ofisi. s.33 <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>
 43. Avrupa Komisyonu. (2013b). Engelli bireylerin kültür, spor, turizm ve boş zaman etkinliklerine tam, eşit ve etkin katılımının sağlanması üzerine Üye Devletlere CM/Rec3 Erişim: 06.08.2016 <http://www.eyh.gov.tr/tr/8396/1-1-Avrupa-Birliginde-Ozurlulere-Yonelik-Yasal-Duzenlemeler#oyhgl>
 44. Avrupa Komisyonu. (2014a). Gender Equality in Sport Proposal for Strategic Actions 2014–2020. Brüksel. Erişim: 06.02.2017 http://ec.europa.eu/assets/eac/sport/events/2013/documents/20131203-gender/final-proposal-1802_en.pdf
 45. Avrupa Komisyonu. (2014b). Sport and Physical Activity. Erişim: 29.05.2017 http://ec.europa.eu/health/sites/health/files/nutrition_physical_activity/docs/ebs_412_en.pdf
 46. Avrupa Komisyonu. (2017). What has the European Disability Strategy achieved so far? Erişim: 13.04.2017. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&langId=en&newsId=2725&furtherNews=yes>
 47. Avrupa Komisyonu. (2017b) European Prize for Social Integration Through Sport. Erişim: 31.05.2017 https://ec.europa.eu/sport/news/2017/european-prize-social-integration-through-sport_en
 48. Avrupa Komisyonu. (2012d). Supported Employment for people with disabilities in the EU and EFTA-EEA: good practices and recommendations in support of a flexicurity approach”, European Union. Erişim: 03.01.2017 http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/cowi.final_study_report_may_2011_final_en.pdf

49. Aysoy, M. (2004). Avrupa Birliği Sürecinde Özürlülük Politikaları. s.19,22. Erişim: 07.03.2017http://www.academia.edu/10404176/Avrupa_Birli%C4%9Fi_S%C3%BCrecinde_Engelliler_Politikas%C4%B1
50. Aysun, İ. (1995). Birinci Basamakta Peryodik Bebek ve Çocuk Kontrollerinde Uygulanacak Temel Göz Muayenesi. *Ankara Tıp Mecmuası (The Journal Of The Faculty Of Medicine)*, 48:123•152.
51. Ayyıldız, T., Açikel, S., Keskin, A. ve Atsan, T. (1997). Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri, Atatürk Üniveristesi Ziraat Fak. Yayınları, Yayın No: 850, Erzurum. S.38.
52. Balcı, Ş.G. (2013). Avrupa Sosyal Haklar Komitesi'nin Denetim Sonuçları ve Kararları Işığında Yoksulluk ve Sosyal Dışlanmaya Karşı Korunma Hakkı. V. Sosyal Haklar Uluslararası Sempozyumu. S.53-69.
53. Barnes, C. (1998), The Social Model of Disability: A Sociological Phenomenon Ignored by Sociologists? The Disability Reader: Social Science Perspectives, T. Shakespeare (ed.), New York: Cassell Pub. s. 178-193.
54. Basım, N., Argan, M. (2009). *Spor Yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık, s.28-30.
55. Beacom, A., Golder, G. (2015). Developing Disability Sport: The case for a critical pedagogy. *Journal of Sport for Development*. 3(5),1-18. https://jsfd.files.wordpress.com/2016/01/beacon_2015_developing-disability-sport.pdf
56. Birleşmiş Milletler. (2005). Sport as a Tool for Development and Peace-Towards Achieving United Nations Millennium Development Goals, Erişim: 05.12.2016 http://www.un.org/sport2005/resources/task_force.pdf.
57. Birleşmiş Milletler. (2007). Division for the Advancement of Women Department of Economic and Social Affairs, "Women 2000 and Beyond: Women, gender equality and sport", Published to Promote The Goals of The Beijing Declaration and The Platform for Action, Erişim: 11.04.2017<http://www.un.org/womenwatch/daw/public/Women%20and%20Sport.pdf>
58. Birleşmiş Milletler. (2008a). Achieving the Objectives of United Nations Through Sport, Erişim: 05.12.2016 https://www.sportand-dev.org/sites/default/files/downloads/achieving_the_objectives_of_the_un_through_sport_june_2008.pdf

59. Birleşmiş Milletler. (2008b). Engellik Gönüllü Fonu Kararları 45/91. Erişim: 04.12.2016 <https://www.un.org/development/desa/disabilities/about-us/united-nations-voluntary-fund-on-disability.html>
60. Birleşmiş Milletler. (2012). Achieving the Objectives of United Nations Through Sport. Erişim: 05.01.2017. https://www.un.org/sport/sites/www.un.org.sport/files/ckfiles/files/Achieving%20the%20Objectives%20of%20the%20UN%20through%20Sport_Sep_2012_small.pdf
61. Broek, J, (2009). The United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities: Towards a New International Politics of Disability. Disability Law Symposium, April 17, s.35-36. Erişim: 9.10.2016. <https://www.questia.com/library/journal/1P3-1991028531/the-united-nations-convention-on-the-rights-of-persons>
62. Broocks A, Bandelow B, Pekrun G, Geaorge A, Mayer T, and Bartmann U, (1998). Comparison of aerobic exercise, clomipramine, and placebo in the treatment of panic disorder. *Am J Psychiatry*; 155:603-609.
63. Brouwer, J., Ludeke, W. (2001). Felsefî Açından Engellilerde Spor. Antalya Uluslararası Engellilerde Spor Sempozyumu Bildiri Kitabı. T.C. Başbakanlık GSGM Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı. Yayın No:1. Ankara. s.11-17
64. Brown, T.M. (2003). An Analysis of Online Marketing in the Sport Industry: User Activity, Communication Objectives and Perceived Benefits. *Sport Marketing Quarterly*. Vol: 12, s. 48. Erişim: 3.02.2017 <http://www.measure4you.de/images/AnalysisOfOnline-MarketingInTheSportsIndustry.pdf>
65. BSVG. (2017). Belçika Engelliler Spor Federasyonu. Erişim: 01.24.2017 www.vub.ac.be/SBWA/sites
66. Burcu, E. (2007). **Türkiye’de özürlü birey olma: temel sosyolojik özellikleri ve sorunları üzerine bir araştırma**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yay. S.53-55
67. Burcu, E. (2015a). *Engellilik Sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık. s.61.
68. Burcu, E. (2015b). Türkiye’de Yeni Bir Alan: ‘Engellilik Sosyolojisi’ ve Gelişimi Sosyoloji Konferansları No: 52 s. 319-341
69. Burrows M. (2007). Exercise and bone mineral accrual in children and adolescents. *Journal of Sports Science and Medicine*, 6, 305-312.

70. Cagle, K.M. (2010). Exploring the Ancestral Roots of American Sign language: Lexical Borrowing From Cistercian Sign Language and French Sign Language. The University of New Mexico. s.48 Erişim: 9.10.2016 <https://search.proquest.com/docview/734877212?pq-origsite=gscholar>
71. Camy, J., Klein, G., Madella, A. and Petry, K. (2006). Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year Final Conclusion ve Perspectives.s.7. Erişim: 6.2.2017 http://eose.org/wp-content/uploads/2014/03/AEHESIS_ReportSummary.pdf
72. Can, S. ve Ersöz, G. (2013). Tip 2 Diabetes Mellitus Tedavisinde Egzersizin Yeri ve Önemi. Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri, 5(1). S.35
73. Can, S., Arslan, E., ve Ersöz, G. (2015). Kronik hastalıklar ve egzersiz. *SSTB International Refereed Academic Journal of Sports, Health & Medical Sciences*, 16(5). S.136
74. Cavkaytar, A. ve Diken, H.İ. (2007). Özel Eğitime Giriş. Kök Yayıncılık, Ankara. S.79.
75. Cheri B., Stuart, E. and Willick, MD. (2012). The Paralympic Movement: Using Sports to Promote Health, Disability Rights, and Social Integration for Athletes With Disabilities. American Academy of Physical Medicine and Rehabilitations. Vol.4.s. 851-856 Erişim: 18.02.2017 <http://www.sciencedirect.com/sci-hub.io/science/article/pii/S1934148212004224>
76. Cleaver, V ve Eisenhart, H (1892). Stress Reduction through Effective Use of Leisure <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/07303084.1982.10631168>
77. Colberg, , R. S., Sigal, Ronald., Fernhall, B., Regensteiner, J.G. . Blissmer, B.J., Rubin, R.R., Chasan-Taber, L., Albright, A., ve Braun, B. (2010). Exercise and Type 2 Diabetes. American College of Sports Medicine and American Diabetes Association. Diabetes Care. Dec; 33(12): 2692–2696 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2992225/>
78. Colombo, F., Llana-Nozal, A., Mercier, J. ve Tjadens, F. (2011). Help wanted? Provid-ing and paying for long-term care. OECD Health Policy Studies: OECD Publishing. S.4. Erişim: 22.07.2017 http://www.age-platform.eu/images/stories/Publications/Help_wanted_LTC_report2011.pdf

79. Cottingham, M., Gearity, B. and Byon, K. (2013). A Qualitative Examination of Disability Sport Executives' Perceptions of Sport Promotion and the Acquisition of Sponsors. *Sport Marketing Quarterly*, 22, s. 92-100.
80. Çağlar, S. (2011). Engelli hakları sözleşmesi'nde ayrımcılık yasağı ve Türkiye'nin uyum sorunu *TBB Dergisi* (96). S.26
81. Çağlar, S. (2012). Engellilerin Erişebilirlik Hakkı ve Türkiye'de Erişebilirlikleri, Right of Accessibility for Persons with Disabilities and Accessibility in Turkey, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 61(2) 541-598. Erişim: 27.03.2017 <http://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>
82. Çağlayan, D. (2006). Özürlü haklarının gelişimi: Merhametten Hakka, Ankara: TODAİE Yayınları.
83. Çakar, E. (2007). Türkiye ve bazı yabancı ülkelerde özürlülere sağlanan avantajlar: vergi düzenlemeleri ile ekonomik ve sosyal düzenlemeler. *Mevzuat Dergisi*. 10(2), 102.
84. Çapkın, H. (2015). Avrupa Birliği Politikaları Ekseninde Engellilere Verilen Özel Eğitim Hizmetleri. Erişim: 27.09.2016 http://www.rehabilitasyon.com/action/makale/1/Avrupa_Birligi_Politikalari_EksenindeTurkiye39_de_Engellilere_Sunulan_Ozel_Egitim_Hizmetleri-9794
85. Çetin, H. (2002). Liberalizmin Tarihsel Kökleri, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt 3, Sayı 1.
86. Çetinkaya, Ç. (2010). 19. VE 20. Yüzyıllarda Avrupa'da Zihinsel Yetersizliği Olan Bireylerin Eğitimi ve Tarihi. OTDÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi Cilt: 1 Sayı: 2 Aralık. Ankara.
87. Çevik, O. ve Kabasakal, K. (2013). Spor Etkinliklerinin, Engelli Bireylerin Toplumsal Uyumuna ve Sporla Sosyalleşmelerine Etkisinin İncelenmesi Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi. *International Journal of Social and Economic Sciences* 3 (2) s. 74-83
88. Çeviker, A. (2017). Bedensel Engelli Spor Kulüplerinde Görev Yapan Antrenörlerin, Antrenörlük Mesleki Etik İlkelerine Uyuma Düzeylerinin Belirlenmesi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi. Ankara.
89. Çınarlı, S. ve Ersöz, G. (2008). Federasyonlarının Özerkleşme Sürecinde Yaptıkları Uygulamaların Amatör Sporlara Etkileri Üzerine Bir İnceleme, Ege Üniversitesi, Performans Dergisi, Spor Cilt 14, Sayı 1-2, s. 41-47.

90. Çınarlı, S. ve Ersöz, G. (2010). Engellilere Yönelik Spor Hizmetlerinin Gelişimi Açısından Sponsorluk ve Vergisel Düzenlemelere İlişkin Öneriler Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Yıl: /2, Sayı:12
91. DBS. (2017). Deutscher Behindertensportverband (Alman Engelliler Spor Derneği). Erişim: 24.3.2017 www.dbs-npc.de
92. De Lira, C.A., Vancini, R.L., Minozzo, F.C., Sousa, B.S., Dubas, J.P. and Andrade, M.S. (2010) Relationship between aerobic and anaerobic parameters and functional classification in wheelchair basketball players. *Scand J Med Sci Sports*, 20 (4), 638-643.
93. Deaflympics. (2017). Deaflympics History. Erişim: 08.11.2017 (Deaflympics, 2017). <https://www.deaflympics.com/games.asp?1924-s>
94. Dematteo, D, Marczyk G. ve Pich M, (2007).“A National Survey of State Legislation defining mental retardation: implications for policy and practice after”, *Atkins. Behavior Sci. Law*, Vol.25(6), ss.781-802. Erişim: 06.06.2017 <http://onlinelibrary.wiley.com.sci-hub.io/doi/10.1002/bsl.777/full>
95. Demir, H., Barsbuğa, Y. ve Küçükbezirci, E. (2011). Engelli Sporcuların Spora Başlama Eğilimini Belirleyen Faktörlerin Araştırılması. *SÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi.*; 13: 4.
96. Depotter, J.C., Van Coppenolle, H., Van Peteghem, A., Djjobova, S. Wijns, S. (2003). Vocational training in adapted physical activity. Leuven, Belgium: THENAPA. 20 Erişim: 23.3.2017. <http://ifapa.media4u.co.il/ShowListItem.asp?DynamicContentID=883>
97. Devas, M, (2003). Support and Access in Sports an Leisure Provision. *Disability and Society*, Vol. 18, No. 2, s. 232. Erişim: 6.2.2017. <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/0968759032000044238>
98. Deveci, C. (2000). İnsan Haklarını Aristoteles Evrenselciliğiyle Anlamanın Olanaklılığı. 50 Yıllık Deneyimlerin Işığında Türkiye’de ve Dünyada İnsan Hakları. (Ed: I. Kuçuradi, B. Peker), Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları. s.43
99. Dinold, M. VALKOVA, H. (2003). Inclusion in physical education in school. In Van Coppenolle et al. (Eds). *Inclusion and integration through adapted physical activity* (pp. 47-74.). Leuven, Belgium: THENAPA. Erişim: 23.3.2017. <http://ifapa.media4u.co.il/ShowListItem.asp?DynamicContentID=883>
100. DPT. (2013). AB Ülkelerinde Kamu Sektöründe Engelli Personel İstihdamı Raporu, DPT Dış İlişkiler Birimi. Ankara.

101. DSÖ. (2001). International Classification of Functioning, Disability and Health (ICFDH). Geneva: World Health Organization. [https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=IMZPmEJrJ3sC&oi=fnd&pg=PA1&dq=WHO.+\(2001\).+International+Classification+of+Functioning,+Disability+and+Health+\(ICF\).+Geneva:+World+Health+Organization.&ots=PFpKZAe4Hd&sig=3H2gIilRP-KrxYgWKZxSwys5mQs&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=IMZPmEJrJ3sC&oi=fnd&pg=PA1&dq=WHO.+(2001).+International+Classification+of+Functioning,+Disability+and+Health+(ICF).+Geneva:+World+Health+Organization.&ots=PFpKZAe4Hd&sig=3H2gIilRP-KrxYgWKZxSwys5mQs&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false)
102. DSÖ. (2011). Dünya Engellilik Raporu. Erişim: 07.08.2016 <http://siteresources.worldbank.org/TURKEYINTURKISHEXTN/Resources/455687-1328710754698/YoneticiOzeti.pdf>
103. Dudfield, O. (2014). Strengthening Sport for Development and Peace National Policies and Strategies. London. S.23 Erişim: 25.02.2017 <http://www.sportsthinktank.com/uploads/strengthening-sport-for-development-and-peace-national-policies-and-strategies-january-2014.pdf>
104. Duman, S. ve Sukan, H. D. (2014). Fiziksel Aktivitenin Zihinsel Engelli Çocukların Sosyalleşmesine Etkisi. II. Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Kongresi, Batman Üniversitesi, Batman.
105. EDF. (2017). European Disability Forum. Erişim: 06.01.2016 <http://www.edf-feph.org/>
106. EFDS. (2017a) Erişim: 19.01.2017 <http://www.efds.co.uk/news/2629-participants-needed-for-new-activity-research-project>
107. EFDS. (2017b). Erişim: 06.02.2017 <http://www.efds.co.uk>.
108. EHFMR. (2015). European Health and Fitness Market Report. Erişim: 16.10.2016 <https://www.virke.no/globalassets/bransje/gamle-bransjedokumenter/european-health--fitness-market-report-2015---kortversjon-norge.pdf/>
109. Elise, C.R, (2007). Aiming for Inclusive Sport: the Legal and Practical Implications of the United Nation's Disability Convention for Sport, Recreation and Leisure for People with Disabilities", Entertainment and Sports Law Journal, Vol.5, No.1, s.1-12. <http://www.entsportslawjournal.com/articles/10.16997/eslj.75/print/>
110. EOC. (2011). Guide to EU SPORT POLICY. Erişim: 9.03.2017 http://www.euoffice.eurolympic.org/files/guide_to_eu_sport_policy_final_versionwithlinks.pdf
111. EOSE, (2014). LLL SPORT EUROPEAN REPORT. Erişim: 8.01.2017 http://eose.org/wp-content/uploads/2014/03/P3_LLLSport_EU_Report_Final.pdf

112. EOSE. (2017). Seven Step Approach. Erişim: 08.01.2017 <http://eose.org/approach/7-step-model/>
113. EQUAL. (2017). Social Program. Erişim: 01.02.2017 <http://ec.europa.eu/social/home.jsp?langId=en>
114. Erdemli, A. (2012). Spor, Hümanizm ve Olimpizm. İstanbul Üniversitesi Felsefe Arşivi Dergisi, (30). Erişim: 25.10.2017 Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/iufad/issue/1309/15451>
115. Erdugan, F.E. (2010). Türkiye’de Özürlü Yoksulluğu ve Mücadele Politikalarının Değerlendirilmesi: Ankara-Keçiören Örneği, Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayın, No:50, Ankara. S.258.
116. Ergun, N. ve Ün Yıldırım, N. (2010). *Engelli Çocuklarda Fiziksel Aktivite. Türkiye Klinikleri. JPM&R-Special Topics*;3(3):93-100
117. Eroğlu, S. Y., Karakuş, S. ve Işık, U. (2016). *Türk Spor Politikalarında Güncel Sorunların İncelenmesi*. TİASAD Yıl: 3, Sayı: 9, Aralık, s. 186-201
118. Ertem, S. (2010). Avrupa Ülkelerinde Engellilere İlişkin Güncel Politikalar ve Uygulamalar. İzmir Ticaret Borsası. İzmir. Erişim: 05.04.2017. http://engellyonetmeligi.blogspot.com.tr/2013/01/avrupa-ulkelerinde-engellilere-iliskin_8.html
119. Ertürk, E. (2003). Disability in Turkey. Thesis submitted to the Institute for Graduate Studies in Atatürk’s Principles and the History of the Turkish Renovation of Boğaziçi University for the degree of Master of Arts. s. 91,93.
120. Eurostat. (2011b). Spor ve İstihdam Araştırması. Erişim: 04.01.2017 http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Sport_employment_as_a_share_of_total_employment,_2011_and_2014.png
121. Eurostat. (2015a). Spor Sektöründe Çalışma Oranları. Erişim: 04.01.2017, <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitView-TableAction.do>
122. Eurostat. (2005). Health in Europe. Erişim. 20.04.2017 <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3930297/5956026/KS-71-05-182-EN.PDF/144f5244-c9fd-4031-937b-485b9c66ed3f>
123. Eurostat. (2011a). Engelli İşgücü Piyasası Verisi. Erişim: 05.01.2017 <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
124. Eurostat. (2011a). Ülkelerin Engelli Nüfus Oranları. Erişim: 05.01.2017 <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitView-TableAction.do>

125. Eurostat. (2013). Engelliler İşgücü Araştırması. Erişim: 05.01.2017 <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
126. Eurostat. (2013b). Survey on Disability and Social İntegration. Erişim: 28.05.2017 <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3948917/5908893/2013-S-015-020059-EN.PDF/2ddea6a5-bded-4d00-89a2-60a0eace98f9>
127. Eurostat. (2015b) Erişim: 04.01.2017 (Spor Ekonomisi Büyüme Oranları) <http://ec.europa.eu/eurostat/web/sport/statistics-illustrated>
128. Eurostat. (2016). Engellilerin Yaşam Boyu Öğrenme Programları Katılım Oranları. Erişim: 29.12.2016 <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&Pcode=tesem250&plugin=1>
129. Eurostat. (2017a). Engellilere Sosyal Koruma Harcamalarının GSYİH Payları. Erişim: 14.07.2017 http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_gdp&lang=en
130. Eurostat. (2017b). Hükümetlerin Engelli Harcamaları. Erişim: 14.07.2017 http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_net_ben&lang=en
131. Eurostat. (2017c) Engellilere Ödenen Maaşlar. Erişim: 14.07.2017 http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=spr_exp_fdi&lang=en
132. EYHGM. (2014a). Avrupa Birliğinde Engellilere Yönelik Düzenlemeler. Erişim: 08.09.2016 <http://eyh.aile.gov.tr/mevzuat/uluslararası-mevzuat/11-avrupa-birliğinde-engellilere-yonelik-yasal-duzenlemeler>
133. EYHGM. (2014b). Avrupa Birliği ve Engellilik. Erişim: 12.09.2016 <http://www.eyh.gov.tr/mevzuat/uluslararası-mevzuat/14-avrupa-birliği-ve-engellilik>
134. EYHGM. (2015). EDES Projeleri. Erişim: 09.8.2016 <http://eyh.aile.gov.tr/haberler/2015-yili-engelliler-destek-programi-edes-projeleri-teklif-cagrisi-basladi-son-gun-21-agustos-2015>
135. Fanatik. (2015). CP Futbol Takımı Kuruluyor. Erişim: 14.06.2017 <http://www.fanatik.com.tr/2013/01/27/cp-futbol-bransi-kuruluyor-293418>
136. Ferreira, P. and Fox, K. (2008). Physical Self-perceptions and Self-esteem in Male Basketball Players with and without Disability: A Preliminary Analysis Using the Physical Self-perception Profile, European Journal of Adapted Physical Activity 1(1): 35–49.

137. Genç, Y. (2015). Engellilerin Sosyal Sorunları ve Beklentileri. Sosyal Politikalar Çalışmaları Dergisi Yıl(15), Sayı (35/2), s.65-92
138. Genç, Y. ve ÇAT G. (2013). Engellilerin İstihdamı ve Sosyal İçerme İlişkisi Akademik İncelemeler Dergisi (Journal of Academic Inquiries) Cilt/Volume: 8, Sayı/Number:1. S.363-369.
139. Gökbayrak, B. (2017). Değişen Refah Devletleri ve Sosyal Yardımlar. Sosyal Güvenlik Dergisi, Cilt:7 Sayı:1 S.71-90 <http://dergi-park.gov.tr/uploads/issuefiles/bb9a/a03e/2ea2/5939232ee4c07.pdf>
140. Gökçe Kutsal, Y. (2006). Yaşlanan Dünyanın Yaşlanan İnsanları. İstanbul: Meditime Ltd. Şti., s.36-42
141. Greenspan, S., Wieder, S. and Simons, R. (2004). Özel Gereksinimli Çocuk Zihinsel ve Duygusal Gelişim. (Çev. Ersevimi, İ.). İstanbul: Özgür Yayınları.
142. GSB. (2012). Dezavantajlı Gençler ve Sosyal Dışlanma, Gençlik Şurası Ön Değerlendirme Raporu, Gençlik Spor Bakanlığı Raporu. s.65
143. GSB. (2013). Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi. Gençlik Spor Bakanlığı Raporu No:57. Ankara. Erişim: 28.01.2017 www.gsb.gov.tr
144. GSB. (2015). Gençlik ve Spor Belgesi. Erişim: 20.09.2016 http://www.gsb.gov.tr/public/edit/files/Mevzuat/ulusal_genclik_ve_spor_politikasi.pdf
145. GSB. (2017). Engelli Federasyonları Sporcu ve Kulüpleri Sayıları İstatistiği Bilgileri. Erişim: 12.09.2017 <http://sgm.gsb.gov.tr/>
146. GSGM. (2010a).Yıllık Faaliyet Raporu, S. 69
147. GSGM. (2010b). Türk Spor, s. 95
148. GSPORT. (2017). Erişim: 04.25.2017 <http://www.gsprt.be/app/index.php/spotwijer>
149. Güleç, İ., Çelik, S. ve Demirhan, B. (2012). Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2/3 34-48.
150. Gür, A. (2001). Özürlülerin Sosyal Yaşama Uyum Süreçlerinde Sportif Etkinliklerin Rolü. Ankara:T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı.
151. Gürsoy, C. (2007). Özürlü İstihdamında Türkiye Sınıfta Kaldı, Sabah Gazetesi, 23 Nisan 2007. Erişim: 15.02.2017. <http://arsiv.sabah.com.tr/2007/04/23/haber,C5FE5FB1B0D849639C2FA51068DC32AB.html>

152. Gürsoy, Ö. (2015). Tek Dünya Tek Spor. Habertürk. Erişim: 14.06.2017 <http://www.haberturk.com/yazarlar/omer-gursoy-1097/1028014-tek-dunya-tek-spor>
153. Gütt, M. (2013). Disability Sport in Europe Learning From Experiences. Avrupa Konsül Raporu.s.5, 23-35, 44.
154. Güzel, N.A. ve KAFA, N. (2016). Engellilerde Spor ve Sınıflandırma, Gazi Kitabevi, Ankara. s.3,4,5, 7, 126.
155. Habertürk. (2015). Engelliler Spor Şoku. Erişim: 22.05.2017 <http://www.haberturk.com/spor/diger/haber/1035850-engellilere-spor-soku>
156. Hakkari Haber TV. (2016). Sporda Engel Yoktur ve Sessiz Futbol Projesi. Erişim: 07.11.2016 <http://www.hakkarihabertv.com/sydgmg-engellileri-sevindirdi-6503h.htm>
157. Handicap International. (2006). Good Practise fort he Economic Inclusion pf people with Disabilities in Development Countries: Funding Mechanisms for Self-Employment.
158. Hartley, S.L., Sikora, D.M. and Mccoy, R. (2008). Prevalence and risk factors of maladaptive behaviour in young children with Autistic Disorder, J Intellect Disabil Res, Epub ahead of print, Apr. s.44.
159. Healthcare in the Netherlands. (2016). Erişim: 29.12.2016 <https://www.government.nl/documents/leaflets/2016/02/09/healthcare-in-the-netherlands>
160. Healthcare in the Netherlands. (2017). Erişim: 06.01.2017 <https://www.government.nl/topics/sports/contents/disability-sport>
161. HLGD. (2017). Engellilik Üst Düzey Gurubu. Erişim: 03.02.2017 <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=1259>
162. Horvath, M., Hoernicke, P.A., Kallam, M., (1993). Mental Retardation in Perspective. U.S. Department of Education of Office of Educational Research and Improvement. s. 4. Erişim: 04.05.1017 <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED355729.pdf>
163. Hums, M., Moorman, A. and Wolff, E. (2003). The inclusion of the Paralympics in the Olympic and Amateur Sports Act: Legal and policy implications for integration of athletes with disabilities into the United States Olympic Committee and national governing bodies. Journal of Sport and Social Issues, 27, s. 261-278

164. Hutzler, Y., Chacham-Guber, A., and Reiter, S. (2013). Psychosocial effects of reverse-integrated basketball activity compared to separate and no physical activity in young people with physical disability. *Res Dev Disabil*, 34 (1), 579-587.
165. Ildırar, M. (2004). *Bölgesel kalkınma ve geliştirme stratejileri*. Ankara: Nobel Yayınları, s. 78.
166. ILO, (2006). ILO press release ILO/06/8, 8 March 2006. "ILO celebrates International Women's Day; champion female athletes urge women to step up fight for social justice." Geneva.
167. IPC. (2013). Policy on Eligible Impairments in the Paralympic Movement. Erişim: 14.12.2016 https://www.paralympic.org/sites/default/files/document/141113170238135_2014_10_13+Sec+ii+chapter+3_13+IPC+Policy+on+Eligible+Impairments+in+the+Paralympic+Movement.pdf
168. IPC. (2015). 2015-2018 Raporu, Erişim; 12.12.2016 https://www.paralympic.org/sites/default/files/document/150619133600866_2015_06+IPC+Strategic+Plan+2015-2018_Digital.pdf
169. IPC. (2016a). (IPC and IOC extend co-operation agreement until 2020). Erişim: 28.08.2016 <http://www.paralympic.org/press-release/ioc-and-ipc-extend-co-operationagreement-until-2020>.
170. IPC. (2016b). Ülke Katılımcı ve Madalya Sayıları. Erişim: 20.09.2016 <https://www.paralympic.org/results/historical>
171. IPC. (2016c). Handbook. Erişim: 11.12.2016 <https://www.paralympic.org/the-ipc/handbook>
172. IPC. (2017). What We Do Erişim: 03.04.2017 <https://www.paralympic.org/the-ipc/international-federation>
173. İCSSPE. (2016). Erişim: 24.12.2016 http://www.icsspe.org/system/files/20150421_Statutes%20%26%20Bye%20Laws.pdf
174. İkelberg J., Lenchner I., Ziegler I., Zöllner M. (2017). Sports and games as means of rehabilitation, interaction and integration for children and young people with disabilities. Erişim: 22.02.2017 http://www.toolkitsportdevelopment.org/html/resources/AD/ADD56681-ADFF-47BE-A124-5B2C2162291A/Fun_Inclusive_Sport_and_Disability.pdf
175. İltar, E. (2008). İnsan hakları açısından kişilerin hakları sözleşmesi. *Özveri Dergisi*, 1(4), 967-975
176. İşkur. (2016). Engellilere ve Eski Hükümlülere Büyük Destek. Eri-

- şim: 29.12.2016 <http://www.iskur.gov.tr/ISKURNews/tabid/496/ArticleID/621/ArtMID/1323/language/en-US/Default.aspx>
177. İşkur. (2017). Engelli İstihdam İstatistik. Erişim: 06.11.2017 <http://www.iskur.gov.tr/kurumsalbilgi/istatistikler.aspx>
 178. İTO, (2009). İstanbul Özürlüler İstihdam Araştırma ve Geliştirme Raporu, Akademik Yayınlar, Y.No: 2010-14, s.113
 179. JTFP. (2013). Paralimpik Gençlik Eğitimi (Jugend Trainiert Für Paralympics). Erişim: 10.16.2016 <http://www.jtfp.de>
 180. Kabasakal K. (2007). Zihinsel Engellilik, Zihinsel, Ruhsal, Duygusal Engellilik, Lokomotif Medya, Ünimat Ofset Matbaası, Konya.
 181. Kahraman Akdoğu, S. (2014). Emek Piyasasında Engellilik ve Alternatif Politikalar: Spor 1. Uluslararası Engelli İstihdamı Kongresi 17-19 Ekim Ankara. S.305-313.
 182. Kalyon, TA. (1992). Özürlülerde Sportif Etkinlikler. Ankara. s. 250-284
 183. Karakaya, Y.E. ve Çoban, B. (2016). Avrupa Birliği YüksekÖğretimi'nde Spor Eğitimi Sistemleri. Spor Yayınevi ve Kitapevi. 1. Baskı. Ankara. S.69-79
 184. Karakoç, Ö., Çoban, B. ve Konar, N. (2012). İditme Engelli Milli Sporcuları ile Spor Yapmayan Engellilerin Benlik Saygısı Düzeylerinin Karşılaştırılması. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 14(1). s.12-17
 185. Karakuş, S. ve Işık, Utku (2017). Türkiye'nin Olimpiyatlardaki Genel Durumu ve Rio 2016 Olimpiyatlarındaki Başarısının Nüfus ve Ekonomik Boyutlar Açısından Diğer AB Ülkeleriyle Karşılaştırılması. Researcher: Social Science Studies Cilt 5, Sayı 8, s. 213-223
 186. Karan, U. (2009). AB Ülkelerinde Ayrımcılık Yasağı ve Eşitlik Kurumları. Mattah Matbaacılık. Ankara. Erişim: 06.02.2017 <http://insanhaklarisavunuculari.org/dokumantasyon/files/original/230b1af082c93483fd391a56339cf5c7.pdf>
 187. Karataş, K. (2001). Görme Özürlüler için Rehabilitasyon Deneyimleri, Yeni Rehabilitasyon Politikaları ve Meslek Tanımları, Ankara: Körler Federasyonu Yayını No: 4.s.227-231
 188. Karçkay, K. (2002). Toplumsal bir kimlik olarak özürlülük (Uzmanlık Tezi). Ankara: Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı.
 189. Karçkay, K. (2008). BM Özürlü Kişilerin Hakları Sözleşmesi, Ataum Özürlüler Uzmanlık Tezi. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Ankara, 7-8.

190. Kaya, H. (2015). Engelli İnsanın Hakları, Liberte Yayınları. Ankara. s.175
191. Kemaloğlu, Y.K. (2010). Türkiye’de İşitme Engelliler Spor Örgütlerinde ki Toplumsal Cinsiyet Yapılanması Üzerine Bir İnceleme. 2. Ulusal Engelli Bireyler İçin Fiziksel Aktivite Çalıştayı Bildiri Kitabı. 11-13 Ekim. Çanakkale.
192. Kemaloğlu, Y.K. ve KEMALOĞLU, P.Y. (2012). The History of Sign Language and Deaf. <http://dergi.kbb-bbc.org.tr/uploads/pdf/kbb22-1-4.pdf>
193. Kemaloğlu, YK. (2014). Engellilik, Kulak Burun Boğaz (KBB) Hekimliği ve İşaret Dili. Bozok Tıp Derg;1(1):38-53 <http://tipdergisi.bozok.edu.tr/dosyalar/OzelSayi1/38-53.pdf>
194. Kettner, M. (2014). Overview on Education, Employment and Soccial Security for Disability Person Germany. 1. Uluslararası Engelli İstihdamı Kongresi 17-19 Ekim Ankara.
195. Kılıcıgil, E. (1985). *Sosyal Çevre-Spor İlişkileri*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
196. Kınalı G. (2003). *Zihin engellilerde beden- resim-müzik eğitimi, farklı gelişen çocuklar*, (Ed: Kulaksızoğlu A.), İstanbul: Epsilon Yayınları.
197. KIssoudi, P. (2008). Sport, Politics and International Relations in the Twentieth Century, The International Journal of the History of Sport, Volume 25, Issue 13, ss. 1689–1706.
198. Kızılaslan, A., Zorluoğlu, S. L., Yücel A. ve Sözbilir, M. (2016). Yeti Yitimi Modellerinin Tarihsel Süreci. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16(1), 183-197.
199. Koca, C. ve Bulgu, N. (2005). Spor ve Toplumsal Cinsiyet: Genel Bir Bakış. S.3.
200. Kocaömer, A.Y. (2014). Engelli Sporu Sosyal Sorumluluk Projesi-mi? Posta Gazetesi, Erişim: 22.05.2017 <http://www.posta.com.tr/engelli-sporu-sosyal-sorumluluk-projesi-mi-a-yavuz-kocaomer-yazisi-253832>
201. Kocaömer, A.Y. (2016). Almanya Engelliler Spor Tarihi. Milliyet Gazetesi, Erişim: 8.9.2016 <http://www.milliyet.com.tr/yavuz-kocaomer-almanya-engelliler-spor-tarihi-1824041-skorer-yazar-yazisi/>
202. Kocaömer, Y. (2009). Engellilerin Tarihi. Erişim: 08.9.2016 <http://www.engelsizerisim.com/detay/engelliler-tarihi/>

203. Kolat, S. (2010). *Avrupa Birliği sosyal politikası çerçevesinde özürllülere yönelik ayrımcılıkla mücadele ve Türkiye'deki yansımaları*. Ankara: T.C. Başbakanlık Özürllüler İdaresi Başkanlığı Yayını,
204. Konar, N. ve Pepe K., (2009). Rehabilitasyon, Engelliler Spor ve Paralimpikler. Yeni Dünya Düzeninde Olimpizm Sempozyumu. Hacettepe Üniversitesi Ankara. S.162-169 http://sporbilimleri.istanbul.edu.tr/wp-content/uploads/2014/06/33.-MAKALE_Layout-1.pdf
205. Konar, N. ve Yıldırım, İ. (2012). Engelliler için beden eğitimi ve spor öğretmenliği: gereksinim ve bir program modeli. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilim Dergisi*, 14 (2), 208-216
206. Koparan Ş. (2003). Özel İhtiyaçları Olan Çocuklarda Spor. *Uludağ Üniveristesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:XVII. Sayı:1. S.159* Erişim: 27.02.2017 [http://ucmaz.home.uludag.edu.tr/PDF/egitim/hmpdf/2003-16\(1\)/MK-9-11.pdf](http://ucmaz.home.uludag.edu.tr/PDF/egitim/hmpdf/2003-16(1)/MK-9-11.pdf)
207. Köten, E., Erdoğan, B. (2014). Engelli Gençlerde Sosyal Dışlanma ve İnternet Kullanımı, *Anka Matbaacılık, İstanbul*. s.64-109.
208. Kula, N. (2004). Engelliler ve Din. *Diyanet Aylık Dergi*, sayı: 161, Ankara, s. 9.
209. Kuran-ı Kerim, Abese Suresi (1-10). s.584
210. Kutluay Tutar, F., Tutar, E. ve Elmalı, G. (2015). Spor Sektörünün Mikro ve Makro Ekonomik Etkilerin Teorik Analizi. *Route Educational and Social Science Journal* 2(3), 311-333
211. Küçükkaraca, N. (2001). Özürllü Hakları ve Sosyal Hizmet Mesleği. *Görme Özürllüler İçin Rehabilitasyon Deneyimleri Yeni Rehabilitasyon Politikaları ve Meslek Tanımları* (Yay. Haz. K. Karataş), No 4: 227-231. Ankara: Körler Federasyonu. S.229.
212. Legg, D., Teadward, R. (2011). The Paralympics Games and 60 years of change (1948-2008): Unification and restructuring from a disability and medical model to sport-based competition. *Sport Soc*;14-1099-1115. Erişim: 22.06.2017 <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17430437.2011.614767?src=recsys>
213. Maarse, J. A. M., Jurissen, P. P. (2016). The policy and politics of the 2015 long-term care reformin the Netherlands. *Health Policy*, 120, 241-245. Erişim: 26.07.2017 <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0168851016000282>

214. Malhmann, M. (2007). Germany country report measure to combat discrimination law. Ağustos.
215. MEB. (2008). Özel Eğitim Rehabilitasyon Merkezi Zihinsel Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı, Ankara.
216. MEB. (2010). Bedensel Yetersizlik. Nilüfer Rehberlik ve Araştırma Merkezi. http://niluferram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/16/14/879415/dosyalar/2015_12/02082654_bedenselyetersizlik.pdf
217. MEB. (2013). Bedensel ve Süreç Hastalıkları. Erişim: 06.22.2016 http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Bedensel%20ve%20S%C3%BCre%C4%9Fen%20Hastal%C4%B1klar.pdf
218. MEB. (2017). Engelli Eğitim İstatistik. Erişim: 06.11.2017 <http://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/6>
219. Menda, E., Balkan, N. ve Berktaş, N. (2013). Engelsiz Türkiye İçin: Yolun Neresindeyiz? Mevcut Durum ve Öneriler, İmak Ofset, İstanbul. s.202.
220. Mersin Üniversitesi. (2016). Zihinsel Engelliler Fiziksel Aktivite Projesi. Erişim 15.10.2016 <http://www2.mersin.edu.tr/meui/hibe-projelerimiz/tamamlanan-projeler/zihinsel-engelliler-spor-egitim-merkezi>
221. Meşhur A. F. (2004). Özürlüler Çalışma Yaşamına Katılma Gereği ve Uygulanan İstihdam Politikalarının Değerlendirilmesi, ÖZ-VERİ Dergisi, Aralık, C.1. s.2.
222. Mete, C. (2008). Economic Implications of Chronic Illness and Disability in Eastern Europe and the Former Soviet Union. The Word Bank. s.88
223. Moreno, M.A., Zamuner, A.R., Paris, J.V., Teodori, R.M. ve Barros, R.M. (2012). Effects of wheelchair sports on respiratory muscle strength and thoracic mobility of individuals with spinal cord injury. *Am J Phys Med Rehabil*, 91 (6), 470-477.
224. Morris, J. (2001). Impairment and disability: constructing an ethics of care that promotes human rights. *Hypatia*, 16(4), 1-16.
225. NTV. (2017). İştirme Engelli Olimpiyatlarında Türkiye 4. Oldu. Erişim. 07.08.2017 <http://www.ntv.com.tr/spor/isitme-engelliler-olimpiyatlarinda-turkiye-46-madalyayla-4-oldu,kRhrNg-tz0OwhPqUqluQVQ>

226. Nyland, J., Robinson, K., Knapp, E., and Borsky, T. (1977). Shoulder rotator torque and wheelchair dependence differences of national wheelchair basketball association players. *Arch Phys Med Rehabil*, 78,358-363
227. Odabaş, H., Polat, C. (2008). Bilgi Toplumunda Yaşam Boyu Öğrenmenin Anahtarı: Bilgi Okuryazarlığı. Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı: Sakarya University Journal of Education 47 International Symposium on Globalization, Democratization and Turkey Proceedings içinde sunuldu, Akdeniz Üniversitesi, Antalya. s. 598
228. Okur, N. (2001). *Özürlülere yönelik örgütlenmenin İncelenmesi*. Ankara: T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayınları, 15. s., 124,148.
229. Okur, N. ve Erdugan, E.F. (2010). Sosyal Haklar ve Özürlüler: Özürlülük Modelleri Bağlamında Tarihsel Bir Değerlendirme. 2. Sosyal Haklar Sempozyumu, İstanbul. S.82,84.
230. Oliver, M., (1996b), "Defining Impairment and Disability: Issues at Stake", Exploring the Divide:Illness and Disability, Eds: C. Barnes, G. Mercer, Leeds, The Disability Press, s. 29-54.
231. Oliver, M., (1999), "Capitalism, Disability and Ideology", A Quarter-Century of Normalization and Social Role Valorization: Evaluation and Impact, Eds: R. J. Flynn, R. A. Lemay, Canada: University of Ottawa Press, s. 163-175.
232. Onuncu Kalkınma Planı (2014). 2014-2018 Spor Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Ankara. Erişim: 05.02.2017 http://www.cka.org.tr/dosyalar/Ozel%20Ihtisas%20Komisyonu%20Raporlari/Spor_öik.pdf
233. Oral, A., Aydın, R., Ketenci, A., Akyüz, G., Sindel, D. ve Yalınman, A. (2016). World report on disability: analysis of the disability issues and contributions of physical medicine and rehabilitation medical specialty in Turkey [Article in Turkish]. *Turk J Phys Med Rehab*;62, 83-97.
234. Orhan S. (2013). Türkiye de Özürlü Dostu İstihdam Politikaları (Durum Analizi ve Önerileri) ÇSGB, ÇSGEA Yayınları no:35. Ankara.s.72.
235. Öz, K. (2012). AB Komisyonu Bildirisi Sporun Avrupa Boyutunun Gelişimi, T. Çağlar, H.G. Baykal, B. Çağatay, A. Aybers (Editörler). *Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu Av. Atilla Elmas Armağanı*. Ankara: Ankara Barosu Yayınları, s. 635-658.

236. Özdemir, S. (2006). „Refah Devleti: Altın Çağ”dan Belirsiz Geleceğe”, Sosyal Politikalar dergisi, Sayı:1, s. 26-30.
237. Özer S. (2015). *İslam ve Diğer Medeniyetlerin Engelliye Bakışı*. Bilimname XXVIII/1, 55-65. Erişim: 19.09.2016 <http://bilimname.erciyes.edu.tr/sayilar/201501/20150103.pdf>
238. Özer, D. S. (2013). *Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor*. 4.Basım, Ankara: Nobel Yayınları, s. 20,21.
239. Özer, U. (2015). Sporun Küreselliği Perspektifinden Yabancı Sporcuların Hukuki Statü Sorunları. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara. S.87.
240. Özgen, C., Özbek, O. (2015). İngiltere Spor Politikasının Tarihsel Süreç İçerisinde İncelenmesi. Erişim: 10.09.2017 http://www.academia.edu/11399174/%C4%B0ngiltere_Spor_Politikalar%C4%B1n%C4%B1Tarihsel_S%C3%BCre%C3%A7_%C4%B0%C3%A7erisinde_%C4%B0ncelenmesi
241. Özgökçeler, S. ve Alper, Y. (2010) Özürlüler kanunu’nun sosyal model açısından değerlendirilmesi. İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 1(1), 33-54
242. Özida. (1999). 1. Özürlüler Şurası Çağdaş Toplum yaşam ve Özürlüler Komisyon Raporları. Genel Kurul Görüşmeleri. Ankara.
243. Özida. (2008). ICF Sınıflandırma Sisteminin Uyarlanmasında Eğiticilerin Eğitimi, Ankara.
244. Özsoy, S., Göral, K., Tabuk, M.E., Sadık, R., Gülay, O. ve Boz, H. (2014). Tarihsel gelişim sürecinde türk spor yönetimini oluşturan örgütlerin amaç ve yapı boyutları açısından karşılaştırılması. Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Bilimleri Dergisi. 16(2), 30.
245. Öztürk, F. (1998). Toplumsal Boyutları İle Spor. Ankara: Bağırğan Yayınevi. s.84
246. Öztürk, M. (2010). Engelli Bireyler için Fiziksel Aktivite Bülteni, 3:s.3. Erişim:16.12.2016 http://www.ebfad.com/dosyalar/EBFAD_bulten_03.pdf.
247. Öztürk, M. (2011). Türkiye’de Engelli Gerçeği Müsiad Cep Kitapları: 30 İstanbul / Şubat
248. Özyürek, M., Koçak, A. (1995). Görme Güçlüğünden Etkilenmiş Çocukların Okul Öncesi Eğitimi İçin Öğretmen Rehberi. UNICEF.
249. Page, S., O’connor, S. and Peterson, K. (2001) Leaving the Disability Ghetto: A Qualitative Study of Factors Underlying Achie-

- vement Motivation Among Athletes with Disabilities, *Journal of Sport and Social Issues* 25(1): 40–55.
250. Paksoy, H.M., Paksoy, S., Özkan, B. ve Şentürk, M. (2011). *Ekonomik Bütünleşmeler ve Avrupa Birliği (Türkiye-AB İlişkileri)*. 1.Baskı. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, s.49.
251. Parks, J.P., Quatertman J. and Thibault, L. (2013). *Çağdaş Spor Yönetimi*. (Çeviri Editörü: DOĞU, G) Akademisyen Kitapevi, Ankara. s.56
252. Perju, V. (2011). Impairment, Discrimination, and the Legal Construction of Disability in the European Union and the United States. *Cornell International Law Journal* (44), s. 279-348.
253. Perreault, S. and Vallerand, J. R. (2007). A Test of Self-Determination Theory With Wheelchair Basketball Players With and Without Disability Adapted Physical Activity Quarterly. *Human Kinetics*. (24, 305-316).
254. Prilleltensky, O. (2012). Eleştirel Psikoloji ve Engelli Çalışmaları: Anaakımı Eleştirmek, Eleştiriyi Eleştirmek. Eleştirel psikoloji (ss. 329- 349). (E. Erdener vd., Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
255. Pristley, M. (2011). Engellilik Sosyal Politika: Kurumlar ve Uygulamalar, (Çev. O. Can Taştan). (Ed: Pete Alcock, Margaret May and Karen Rowlingson). Ankara: Siyasal Kitabevi s. 521-530.
256. Resmi Gazete. (3.11.2010). No: 27748 (Spor Hizmet ve Faaliyetlerinde Üstün Başarı Gösterenlerin Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik) <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/3.5.2010956.pdf>
257. Rowe, D. (1996). Popüler Kültürler: Rock ve Sporda Haz Politikası (M. Küçük, Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları. s.175.
258. Russo, F D., Bultrini A., Brunelli S, Delussu A,S., Polidori L, Taddei F, Traballes, M. ve Spinelli, D. (2010). Benefits of Sports Participation for Executive Function in Disabled Athletes. *Journal Of Neurotrauma* 27. s. 2309–2319.
259. Sarıalp, R. (1992). Büyük Düşünür ve Spor Hekimi İbn-i Sina'nın Doğu ve Batıya Etkileri. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sbd/article/view/5000092591/5000086076>
260. Savucu, Y., Sirmen, B., İnal, S., Karahan, M. ve Erdemir, İ. (2006). Zihinsel engelli bireylerde basketbol antrenmanının fiziksel uygunluk üzerine etkilerinin belirlenmesi, *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 20(2). s.105.

261. SCOPE. (2013). Paralympics legacy in balance as attitudes fail to improve. Erişim: 17.04.2017. <https://www.politicshome.com/press-release/scope/57516/paralympics-legacy-balance-attitudes-fail-improve>
262. Seval, H.F., Kodaman, T. (2015). Sporun Uluslararası Politikadaki Etkisi. MAKÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Yıl: 2, Sayı: 4, s. 52-64
263. Seyyar, A. (2008). Sosyal Siyaset Ekseninde Yerel Özürlüler Politikası. Yerel Siyaset Dergisi, Sayı 27, Mart, ss.80-85.
264. Seyyar, A. (2012). İslam'da Özürlülük Algısı ve Hz. Muhammed'in Engelli İnsanlara Uyguladığı Psiko-Sosyal Yöntemler. Din, Felsefe ve Bilişim Işığında Engelli Olmak ve Sorunları Sempozyumu 5-6 Nisan 2012/İstanbul-Sultanbeyli. Erişim: 09.28.2016 <http://sosyalsiyaset.net/documents/11032012.asp>
265. Seyyar, A. (2015). Dünyada ve Türkiye'de Engelli Dostu Sosyala Politikalar, Rağbet Yayınları. İstanbul. s. 25-253.
266. SGK, (2013). Türkiye'de ki Engellilere İlişkin En Detaylı Bilgiler. Erişim: 28.02.2017 <http://sgkrehberi.com/haber/11037>
267. Shapiro, D.R., Martin, J.J. (2010). Athletic Identity, Affect, and Peer Relations in Youth Athletes With Physical Disabilities. Disability Health J, 3 (2), 79-85.65
268. Sherrill, C. (2005). Young People With Disability in Physical Education/Physical Activity/Sport in And Out of Schools: Technical Report for The World Health Organization. Erişim: 25.09.2016 <http://www.icsspe.org/sites/default/files/YOUNGPEOPLE.pdf>
269. Sibilio, M., Raiola, G., Paloma, F.G., D'elia, F., Galdieri, M., Baldassarre, G. Ve Carlomagno, N. (2008). The Value of the Sport Within Social İntegration Processes. Erişim: 22.05.2017 https://www.researchgate.net/publication/267207669_The_value_of_the_sport_within_socialintegration_processes
270. Silk, M., Portel, J. and Howe D. (2013). Disability Sport and Discourse: Stories Within the Paralympic Legacy. <http://dx.doi.org/10.1080/14623943.2013.835721>
271. Silver, H. (1994). Social Exclusion and Social Solidarity: Three Paradigms. International Labour Review, 33(5-6), 531-578.
272. Skor. (2017). Muhsine'den Bir Madalya Daha. Erişim: 06.08.2017 <http://skor.sozcu.com.tr/2017/08/07/muhsine-gezerden-bir-altin-madalya-daha-649878/>

273. Soyuer, F., Soyuer, A. (2008) Yaşlılık ve Fiziksel Aktivite. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi. 15 (3) 219-224 http://193.140.142.206:8080/xmlui/bitstream/handle/11616/1181/2008_15_3_15.pdf?sequence=1&isAllowed=y
274. SPEDS. (2014). Avrupa Engelli Spor Politika Analizi Projesi. Erişim: 24.03.2017 <http://www.vub.ac.be/SBMA/sites/default/files/2014-03-PARA-SPLISS-Project%20Proposal.pdf>
275. Spor Şurası. (2008). T.C. Başbakanlık, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Spor Şurası. 26-28 Kasım / Ankara, s.250-255.
276. Sport England, (2016). Active People Survey. Erişim: 09.12.2016 <https://www.sportengland.org/our-work/disability-sport/why-disability-sport-matters/>
277. Sport England. (2013). Economic value of sport in England. Erişim: 03.01.2017 <https://www.sportengland.org/media/3174/economic-value-of-sport-summary.pdf>
278. Sport England. (2017a). Why Disability Sport Matters. Erişim: 04.03.2017 <https://www.sportengland.org/our-work/disability-sport/why-disability-sport-matters/>
279. Sport England. (2017b). İngiltere Gençlik Spor Stratejisi (Yaşam İçin Spor Alışkanlığı Kazanma 2012–2017). Erişim: 15.10.2016. http://www.culture.gov.uk/images/publications/creating_a_sporting_habit_for_life.pdf
280. Sportanddev. (2009). Tematik Profiller Disability and Sport. Erişim: 11.8.2017 https://www.sportanddev.org/sites/default/files/downloads/090611_sport_and_disability_profile_for_print.pdf
281. Stotlar, D.K. (2004). Sponsorship Evaluation: Moving from Theory to Practise. Sport Marketing Quarterly, Volume 13, Fitness Information Technology Inc. s. 62.
282. Sunay, H. ve Saracalıoğlu, A.S. (2003), “Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri ile Spora Yöneltilen Unsurlar”, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1(1), S43-44.
283. Şenkal, A. (2005). *Küreselleşme Sürecinde: Sosyal Politika, İstanbul*: Alfa Basım. S.26
284. Şenkal, A., Doğan, M. (2012). Sosyal politika ve sosyal haklar; vatandaşlık haklarının yeniden kavramsallaştırılması arayışı. *Muğla Sıfır Üni-versitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 63-80.

285. Şişman, Y., Kocabaş F. ve Yazıcı B. (2011). Özürlüler Çalışma Yaşamına Katılma Gereği ve Türkiye’de Bu bağlamda Uygulanan Sosyal Politikaların Genel Bir Değerlendirmesi. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniveristesi Yayınları: NO. 1206. s.40.
286. Taş İ., Şemşit S., Eylemer, S. A. (2013). Avrupa Birliği Örneğinde Uluslararası Spor Poltikasının Gelişimi: Ekonomik, Soysal, Siyasal Boyut. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, C.4. s.136-151 <http://edergi.sdu.edu.tr/index.php/sduvd/article/viewFile/4213/3576>
287. Taşçı, B. (2010). Sokağın günümüz koşullarında çocuk oyun alanı olarak ele alınması ve değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir
288. Taylor, S. (2004). The Righth Not to Work: Power and Disability. Erişim: 29.06.2016 <http://monthlyreview.org/2004/03/01/the-right-not-to-work-power-and-disability/>
289. TBESF. (2017). Spor Dalları. Erişim: 11.10.2017 <http://tbesf.org.tr/>
290. Tekin G., Tayfun Amman M.T, ve Tekin A. (2009). Serbest zamanlarda yapılan fiziksel egzersizin üniversite öğrencilerinin depresyon ve atılganlık düzeylerine etkisi. International Journal of Human Sciences. 6. Pp. 148-159, 2009.
291. TFF. (2013). *Turkcell Sesi Görenler Futbol Ligi'nin tanıtımı*. Erişim: 22.05.2017 <http://www.tff.org/default.aspx?pageID=285&ftxtID=19558>
292. TFF. (2017). İşitme Engelliler Rivada. Erişim: 14.06.2017 <http://www.tff.org/default.aspx?pageID=1297&ftxtID=27184>
293. TGESF. (2017). *Spor Dalları*. Erişim: 11.10.2017 <http://www.gesf.org.tr/>
294. Thomas, N. and Guett, M. (2014). Fragmented, complex and cumbersome: a study of disability sport policy and provision in Europe. International Journal of Sport Policy and Politics. London.s.37-43 <http://www.tandfonline.com/sci-hub.io/doi/full/10.1080/19406940.2013.832698>
295. Thomas, N. And Smith, A. (2009) Disability, Sport, and Society: An Introduction London: Routledge.
296. TİESF. (2017). *Spor Dalları*. Erişim: 11.10.2017 <http://www.tiesf.gov.tr/index.php>
297. TMPK. (2015). Paralimpik Okul Günü. Erişim: 02.10.2016 <http://www.tmpk.org.tr/?p=egitimler>

298. TÖSSFED. (2017). *Spor Dalları*. Erişim: 11.10.2017 <http://www.tossfed.gov.tr/>,
299. TTASPE. (2010). *Social Integration and Inclusion through Sport and Physical Education– A look at Nevis* Erişim: 06.05.2017 https://www.clearinghouseforsport.gov.au/__data/assets/pdf_file/0006/637134/Social_Integration_and_Inclusion_through_Sport_and_Physical_Education_-_Nevis_Case_Study.pdf
300. TUİK. (2010). *Özörlölerün Sorun ve Beklentileri Araştırması*. Yayın No: 3636. Ankara
301. Tüfekçioğlu, U. (1991). *Türkiye’de İşitme Engelli Çocukların Eğitimi İle İlgili Mevcut Durum: Alt Çalışma Grubu Raporu*. Eskişehir: DPT, Engelliler için Eğitim Modelleri Geliştirme Projesi.
302. Türkay, H., Yetim, A. A., & Çeviker, A. (2017). Role Of Sports Activities In The Socialization Process Of Street Children (A Pilot Study). *European Journal of Physical Education and Sport Science*.
303. Tweedy, S., HOWE, D. (2011). Introduction to the Paralympic Movement. In: Vanlandewijck JK, Thompson W, eds. *The Paralympic Athlete*. West Sussex, UK: Wiley Blackwell;, 3-29.
304. Ulseth, A.L.B. (2004). Social integration in modern sport: Commercial fitness centres and voluntary sports clubs, *European Sport Management Quarterly*, 4:2,95-115. Erişim: 30.05.2017 <http://www.tandfonline.com/sci-hub.io/doi/abs/10.1080/16184740408737471>
305. UNESCO, (2017). *Kadına Karşı Her Türölü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)* Erişim: 10.04.2017. http://www.unesco.org.tr/dokumanlar/bedenegitimi/kadin_spor.pdf
306. UNESCO, (2013). *Sosyal ve Beşeri Bilimleri Komisyonu Raporu 37/C71*. http://unesco.org.tr/dokumanlar/duyurular/37_sosyal_beseri.pdf
307. Uşan, F.M. (2000). “Özörlöler de İnsan: Özörlölere de İnsan Hakları”, *Türkiye’de İnsan Hakları, Oya Çiftçi (der.)*, Ankara: TODAİE Yayınları, ss. 549 – 69.
308. Voight, D. (1998). *Spor Sosyolojisi*. Alkım Yayınları, Çeviren: Ayşe Atalay, İstanbul.
309. Walden K.M. (2007). *Stress Relief through Leisure and Complementary and Alternative Medicine*. Indiana University. Volume 8 (1), 2007 <http://www.indiana.edu/~illuminate/KeemaWalden.pdf>

310. Washburn, R., Figoni, S. (1998). Physical activity and chronic cardiovascular disease prevention in spinal cord injury: a comprehensive literature review. *Top Spinal Cord Injury Rehabilitation*, 3, 16-32.
311. Wicker, P., Breuer, C. (2014). Exploring the organizational capacity and organizational problems of disability sport clubs in Germany using matched pairs analysis. *Sport Management Review* 17.23-34 Erişim: 03.04.2016 <http://www.sciencedirect.com/sci-hub.io/science/article/pii/S1441352313000132>
312. Wikipedia. (2016a). Erişim: 14.12.2016 https://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi#cite_note-Internal_borders-5
313. Wikipedia. (2016b). Erişim:04.12.2016https://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi
314. Wikipedia. (2017). Erişim: 06.02.2017 https://tr.wikipedia.org/wiki/2016_Paralimpik_Yaz_Oyunlar%C4%B1
315. Wilhite, B. ve Shank, J. (2009) In Praise of sport: promoting sport participation as a mechanism of health among persons with a disability. *Disabil Health J*, 2 (3), 116-127.
316. Winter, J.A. (2004). *Toplumsal bir sorun çözümleyici olarak özür-lü hakları hareketinin gelişimi* (Çev. Mehmet Ergün). ÖZ-VERİ, 1(2), 341 – 56.
317. Wright, T. ve Cunningham, G. (2017). Disability Status, Stereotype Content, and Employment Opportunities in Sport and Fitness Organizations. Erişim: 06.11.2017 <https://doi.org/10.1108/SBM-10-2016-0061>
318. Yavaş, Ö. (2005). *Sporun ekonomi içindeki yeri ve spor pazarlama: üç büyük spor kulübünde uygulamalı bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, s.55-56
319. Yazıcı, E., Alımanoğlu Yemişçi, D. (2010). Engellilere İlişkin Sivil Toplum Kuruluşlarının Sorunları: İzmir İli Bakımından Bir Değerlendirme. Erişim: 27.02.2017 <http://www.sosyalhaklar.net/2010/bildiri/yazici.pdf>
320. Yazıcıoğlu, K., Yavuz, F., Göktepe, A.S., Tan, A.K. (2012) Influence of Adapted Sports on Quality of Life and Life Satisfaction in Sport Participants and Non-Sport Participants with Physical Disabilities. *Disabil Health J*, 5 (4), 249-253.

321. Yerlikaya, B., Öcal, A.T. (2015). Sport as a Social Politic Tool in Turkey. *British Journal of Arts and Social Sciences* 20(1),36-45 <http://www.bjournal.co.uk/BJASS.aspx>
322. Yetim, A.A. (2014). Engelliler Sporuna Sosyolojik Yaklaşım. 2nd International Physical Education And Sports Congress For The Disabled. Batman. s.3-9 <http://www.batman.edu.tr/Files/AnnounDocument/09aee1fc-8c9c-493a-8564-309071208297.pdf>
323. Yıldırım, İ., Yetim, A.A. (1996). Orta öğretimde beden eğitimi ve spor dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma. *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, I(3), 36-43.
324. Yıldırım, K., Karaman, D. ve Taşdemir, M. (2012). *Makro Ekonomi*. (10.Baskı). Akara: SeçkinYayıncılık, s. 25.
325. Yılmaz, A., Şentürk, U. ve Demir, E. (2015). Zihinsel engellilerde fiziksel aktiviteye yönelik uygulamaların içerik analizi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(13), 312-327. Erişim: 10.11.2016 http://www.asosjournal.com/Makaleler/1244275481_687%20Erdal%20Demir.pdf
326. Yılmaz, V., Yentürk, N. (2017). Türkiye’de engellilere yönelik kamu harcamalarının on yıllık seyri. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 1, 59-74.
327. Yolcuoğlu, İ.G. (2012). Türkiye’de Sosyal Politika ve Sosyal Hizmetlerin Geliştirilmesi Toplum ve Sosyal Hizmet Cilt 23, Sayı 2, Ekim. s.13.
328. Youth Sport Trust. (2013). *School Games*. Erişim: 08.06.2016 <http://www.yourschoolgames.com/>
329. Ziyagil, M.A. (2002). *Avrupa topluluğu ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletlerinin spor yönetimi yapısı, 21. Yy. Türk Spor politikasının genel özellikleri*. Erişim: 4.02.2017 <http://www.guresdosyasi.com/avbirulkespor.html>
330. Zorba, E., Saygın, Ö. (2013). *Fiziksel aktivite ve fiziksel uygunluk*. Ankara: Fırat Matbaacılık. v